

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 56

Omistajan ennakkokanta Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n investointisuunnitelmille

TRE:2817/00.01.02/2025

Valmistelija / lisätiedot:

Vuojolainen Arto

Valmistelijan yhteystiedot

Controller Ville Taivassalo, puh. 041 730 5437, joukkoliikennejohtaja Mika Periviita, puh. 050 326 7007 ja suunnittelupäällikkö Juha-Pekka Häyrynen, puh. 050 552 6124, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintoiminnan johtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n tilannekatsaus yhtiön suunnittelemista kalusto- ja varikkoinvestoinneista sekä joukkoliikenteen tilaajan esitys superbussiliikenteestä merkitään tiedoksi.

Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:lle annetaan konserniohjeen mukaisena omistajan ennakkokantana lupa toteuttaa esittämänsä varikko- ja kalustoinvestoinnit ja niitä koskevat rahoitusratkaisut, mikäli yhtiö ja joukkoliikenteen tilaaja pääsevät asiassa sopimukseen ja mikäli yhtiön rahoitus ei edellytä kaupungilta erillisiä päätöksiä. Muussa tapauksessa investointikokonaisuudesta ja rahoituksesta päätetään kaupungin osalta myöhemmin erikseen.

Ennen superbussien hankinnan käynnistämistä ja sitä seuraavaa investointipäätöstä Tampereen Kaupunkiliikenne Oy pyytää yhteistyössä Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikenteen kanssa ulkopuolisen asiantuntijalausunnon superbussien mahdollisesta käyttäjästä, peruskorjauksen vaikutuksesta käyttökään sekä näiden vaikutuksesta superbussien operoinnin kokonaistaloudellisuuteen.

Uusien varikkoinvestointien osalta selvitetään ensisijaisesti ulkopuolista investoria. Varikkoinvestoinnin laajuudessa ensisijaisena tavoitteena on liikenteen operoinnin kokonaistaloudellisuus. Mahdollisen sisäilytyksen osalta selvitetään erikseen vaikutus liikennöinnin kustannuksiin.

Kokouskäsitely

Konsernijaosto myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n hallituksen puheenjohtaja Kirsi Koskelle ja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

toimitusjohtaja Kai Honkaselle sekä joukkoliikennejohtaja Mika Periviidalle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn ajan ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Olga Haapa-aho poistui kokouksesta ja hänen varajäsenensä Vilma Järvisalo saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana.

Perustelut

Kaupunginvaltuusto päätti 22.4.2024 § 61 Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen yhtiöittämisestä 1.1.2025 alkaen Tampereen kaupungin kokonaan omistamaksi yhtiöksi. Tampereen kaupunki perusti kaupunginhallituksen konsernijaoston 18.6.2024 § 56 päätöksen mukaisesti Tampereen Kaupunkiliikenne Oy -nimisen osakeyhtiön. Yhtiö rekisteröitiin 16.8.2024. Yhtiön hallitus järjestäytyi ja valmistautui syksyn 2024 aikana lukuisten päätösten toimesta 1.1.2025 tapahtuvaan liikkeen luovutukseen ja yhtiölle siirtyvän liiketoiminnan harjoittamiseen.

Liikelaitoksen liiketoiminta siirtyi 1.1.2025 kaupungilta yhtiölle. Kaupunki teki yhtiöittämisen täytäntöönpanon yhteydessä kokonaisuudessaan noin 9,0 milj. euron sijoituksen yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Pääomituksella ennakoitiin yhtiön tulevia ja hyvin merkittäviä investointitarpeita, joita on taustoitettu mm. yhtiöittämispäätöksen taustaperusteluissa. Yhtiön hallitus tekee investointeja koskevat päätökset ja rahoitusratkaisut. Tytäryhtiön toimintaan ja talouteen nähden merkittävästä investoinnista ja toimintaan nähden merkittävästä lainanotosta tai -annosta tai muusta vastaavasta merkittävästä rahoitusjärjestelystä tytäryhtiöllä on velvollisuus hakea asiasta konserniohjeen mukainen kaupungin kanta, josta hallintosäännön mukaan päättää kaupunginhallituksen konsernijaosto.

Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n hallitus on päättänyt kokouksessaan 16.4.2025 hakea omistajan ennakkokantaa superbussiliikennöintiin liittyviä investointeja koskien. Yhtiö on toimittanut kaupungille 8.5.2025 konsernijaostolle osoitetun kirjeen, jossa se taustoittaa asiaa ja mm. suunniteltua etenemisaikataulua. Yhtiön investointien suuruusluokka on 40,2–48,0 milj. euroa kaluston (60 sähkönivelbussia) ja 15,1–23,0 milj. euroa varikoiden osalta.

Yhtiöjärjestyksensä mukaisesti Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n toiminnan tarkoituksena on yhteistyössä Tampereen kaupungin joukkoliikenteen tilaajan (Nysse) kanssa tuottaa korkealuokkaisia paikallisia joukkoliikennepalveluja kestävästä kehityksen mukaisesti, joustavasti, taloudellisesti ja turvallisesti. Yhtiöllä on julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain mukainen sidosyksikköasema.

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta on 20.11.2024 § 86 hyväksynyt Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n palvelusopimuksen liitteineen. Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n hallitus on vastaavasti hyväksynyt palvelusopimuksen yhtiön puolesta. Yksi palvelusopimuksen liitteistä on aiesopimus superbussiliikenteen tilaamisesta. Aiesopimus on

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

voimassa vuoden 2025 loppuun asti. Tarkoitus on tehdä aiesopimuksen voimassaoloaikana Tampereen kaupungin ja Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n välinen sitova hankintasopimus superbussiliikenteestä. Superbussiliikenne edellyttää Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:ltä investointia 2020-luvun lopulla sekä 2030-luvun alussa vähintään 50 sähkönivelbussiin.

Lisäksi Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n täytyy investoida nykyistä Nekalan varikkoa korvaaviin varikkotiloihin. Yhtiön pitää tehdä investoinnit varikkotiloihin ja uusiin busseihin joka tapauksessa superbussikonseptista riippumatta, koska nykyiset varikkotilat ovat käyttöikänsä lopussa ja nyt käytössä olevat dieselbussit vanhenevat 2030-luvun alkuun mennessä poistoikäisiksi. Joukkoliikennelautakunta hyväksyi 23.4.2025 § 26 Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n hinta-arvion superbussiliikenteen kustannusvaikutuksista jatkosuunnittelun perusteeksi (liite). Todettakoon vielä, että kaupunginhallitus hyväksyi 4.3.2024 § 87 Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen läntisen ja itäisen varikon tarveselvityksen jatkosuunnittelun pohjaksi.

Pormestarin johtoryhmä käsitteli asiaa kokouksessaan 20.5.2025 ja päätti, että asia tulee käsitellä ennen kaupunginhallituksen konsernijaoston kokousta kaupunginhallituksessa, jotta superbussiliikenteen kustannusvaikutuksista sekä superbussiliikenteen mahdollistamasta joukkoliikenteen laatutason nostosta saadaan laajempi kokonaiskäsitys. Kaupunginhallitus käsitteli asiaa 26.5.2025 § 252 ja 2.6.2025 § 258. Kaupunginhallitus päätti, että ennen superbussien hankinnan käynnistämistä ja sitä seuraavaa investointipäätöstä Tampereen kaupunkiliikenne pyytää yhteistyössä Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikenteen kanssa ulkopuolisen asiantuntijalausunnon superbussien mahdollisesta käyttäjästä, peruskorjauksen vaikutuksesta käyttöikään sekä näiden vaikutuksesta superbussien operoinnin kokonaistaloudellisuuteen. Kaupunginhallitus päätti lisäksi, että uusien varikkoinvestointien osalta selvitetään ensisijaisesti ulkopuolista investoria. Varikkoinvestoinnin laajuudessa ensisijaisena tavoitteena on liikenteen operoinnin kokonaistaloudellisuus. Mahdollisen sisäsäilytyksen osalta selvitetään erikseen vaikutus liikennöinnin kustannuksiin.

Hallintosäännön (1.6.2025) 15.1 § 2. kohdan mukaan konsernijaoston tehtävänä on ohjata ja valvoa omistajana konserniyhteisöjä siten, että nämä toimivat kaupunkikonsernin kokonaisedun, valtuuston hyväksymien omistajaohjauksen periaatteiden, konserniohjeen ja valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden mukaisesti.

Lausunnot

Joukkoliikennejohtaja Mika Periviita ja suunnittelupäällikkö Juha-Pekka Häyrynen:

Nyssen superbussikonseptin tarkoitus on parantaa bussiliikenteen laatutasoa ja asiakaskokemusta sekä varmistaa riittävä kapasiteetti matkustajamäärän kasvulle tulevaisuudessa. Superbussiliikennettä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

suunnitellaan palvelemaan erityisesti alueita, joille ei ole suunnitteilla ratikkaliikennettä. Ensimmäisiä superbussilinjoja olisivat linja 7 Linnainmaa – Janka – Hakametsä – Keskustori – Rahola – Kalkku – Tesoma ja linja 8 Annala – Kaukajärvi – Keskustori – Tesoma – Haukiluoma. Superbussipalvelu on tarkoitus aloittaa ensin linjalla 8.

Tampereen Kaupunkiliikenne Oy liikennöi nykyisin linjoja 7 ja 8. Superbussiliikenne linjoilla 7 ja 8 edellyttää Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:ltä investointia 2020-luvun lopulla sekä 2030-luvun alussa vähintään 50 sähkönivelbussiin. Lisäksi Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n täytyy investoida nykyistä Nekalan varikkoa korvaaviin varikkotiloihin. Yhtiön pitää tehdä investoinnit varikkotiloihin ja uusiin busseihin joka tapauksessa superbussikonseptista riippumatta, koska nykyiset varikkotilat ovat käyttöikänsä lopussa ja nyt käytössä olevat dieselbussit vanhenevat 2030-luvun alkuun mennessä poistoikäisiksi.

Koska investoinnit uusiin busseihin ja varikkotiloihin ovat välttämättömiä, tulee superbussiliikenteen kustannusvaikutuksista tarkasteltavaksi lähinnä nivelbussien kustannukset ja hyödyt verrattuna telibusseihin, varikkotilojen laatutaso sekä liikennepalvelun laadun nostamisesta aiheutuvat kustannukset. Näistä aiheutuu noin 10 prosentin lisäkustannus linjojen 7 ja 8 liikennöintikustannuksiin. Linjan 7 liikennöintikustannukset olivat vuonna 2024 noin 4,6 milj. euroa ja linjan 8 kustannukset 6,2 milj. euroa. Superbussiliikenteen myötä näiden linjojen lisäkustannukset olisivat vuoden 2024 hintatasossa noin 1,1 milj. euroa vuodessa. Tampereen seudun joukkoliikenteen bussiliikenteen liikennöintikustannukset olivat vuonna 2024 noin 74 milj. euroa.

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta hyväksyi 23.4.2025 arvion superbussiliikenteen kustannusvaikutuksista jatkosuunnittelun pohjaksi.

Tiedoksi

Arto Vuojolainen, Ville Taivassalo, Mika Periviita, Juha-Pekka Häyrynen, Tampereen Kaupunkiliikenne Oy

Liitteet

- 1 Khkoja 17.6.2025 Tampereen Kaupunkiliikenne Oy, omistajan ennakkokannan hakeminen, 8.5.2025
- 2 Khkoja 17.6.2025 Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta 23.04.2025 § 26, pöytäkirjan ote

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja asetetaan nähtäväksi 24.6.2025 kaupungin internetsivulle www.tampere.fi.

Päätös on lähetetty sähköisesti 24.6.2025.

Asia liitteineen on katsottavissa kaupungin internetsivulla www.tampere.fi.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

fi. Pyydettyessä ote toimitetaan liitteineen.

Muutoksenhakuviranomainen

Kaupunginhallitus

Tampere

24.06.2025

Noora Jalonen

Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Oikaisuvaatimus

§56

Oikaisuvaatimusohje

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Kuntien yhteisen toimielimen päätökseen saa oikaisuvaatimuksen tehdä myös sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

Oikaisuviranomainen

Oikaisua haetaan päätösotteessa mainitulta muutoksenhakuviranomaiselta.

Oikaisuvaatimus tulee toimittaa osoitteella:

Tampereen kaupunki
Kirjaamo
Frenckellinaukio 2 B, PL 487
33101 Tampere

Oikaisun voi lähettää myös virallisen sähköisen asioinnin lomakkeella osoitteessa <https://www.tampere.fi/asioi-kaupungin-kanssa> tai sähköpostilla kirjaamo@tampere.fi

Tampereen kaupunki ei vastaa sähköpostilla lähetetyn oikaisuvaatimuksen tietoturvallisuudesta.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimus

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusajan kuluessa oikaisuvaatimusviranomaiselle. Oikaisuvaatimuksen tulee olla perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä klo

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

16 mennessä. Oikaisuvaatimuksen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.